

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/113/2022
Identifikačné číslo spisu:	1114203566
Dátum vydania rozhodnutia:	20.07.2022
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1114203566.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne TOPSTAV s.r.o., so sídlom v Snine, kpt. Nálepku 4090, právne zastúpenej JUDr. Jaroslavom Pargáčom, advokátom, so sídlom v Snine, Partizánska 1057/21, proti žalovanej Slovenská republika, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, o zaplatenie 54.552,44 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10C/69/2014, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14Co/241/2018 z 27. apríla 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14Co/241/2018 z 27. apríla 2021 a rozsudok Okresného súdu Bratislava I č.k. 10C/69/2014-153 z 13. apríla 2018 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“ resp. „okresný súd“) rozsudkom č.k. 10C/69/2014-153 z 13. apríla 2018 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa voči žalovanej domáhala pôvodne zaplatenia sumy 56.617,27 eur po čiastočnom späťvzatí žaloby sumy 54.552,44 eur s príslušenstvom titulom nezaplatenia zmluvnej pokuty (výrok I.). Žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“ (výrok II.). V dôvodoch svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal po skutkovej stránke za preukázané, že dňa 19. marca 2010 bola medzi žalobkyňou a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky uzatvorená zmluva o dielo č. U.-XX-XX/OVO-XXXX (ďalej len „zmluva o dielo“), v zmysle ktorej podľa článku VIII. bod 8.3 žalobkyňa vystavila žalovanej penalizačné faktúry za omeškanie s úhradou vyfakturovaných stavebných prác na zhotovovanom diele „Rekonštrukcia, nadstavba, prístavba a modernizácia Hasičskej stanice v Spišskej Novej Vsi“. Zo zisteného skutkového stavu mal okresný súd za preukázané, že zmluvu o dielo uzatvoril subjekt - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky vo vlastnom mene, t.j. nie v mene štátu a preto za záväzky vyplývajúce z uvedenej zmluvy nemôže niesť zodpovednosť štát, teda Slovenská republika. Slovenskú republiku, ako spôsobilú stranu sporu nemožno zamieňať s jej rozpočtovými organizáciami (v tomto prípade s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky), ktoré majú vlastnú subjektivitu a vystupujú v právnych vzťahoch samostatne vo vlastnom mene. Súd prvej inštancie uzatvoril, že žalobe nebolo

možné vyhovieť už len z toho dôvodu, že žalobkyňou označená žalovaná nebola pasívne vecne legitimovaným subjektom. Žalobkyňa nepochybne označila za žalovanú „Slovenskú republiku, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky“, a to až do vznesenia námietky nedostatku pasívnej legítimácie žalovanou. Pokiaľ následne žalobkyňa (po vznesení predmetnej námietky) žalovanú označila „Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky“ ako príslušnú zložku štátu súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaná bola v žalobe označená jasne, určito a zrozumiteľne a preto s poukazom na ustanovenie § 135 ods. 1 CSP nepovažoval jej označenie v žalobe za vadu žaloby. Okresný súd mal za to, že následné upresnenie označenia žalovanej žalobkyňou nebolo možné bez kvalifikovaného návrhu na zmenu strany žalovaného subjektu. Otázka pasívnej vecnej legítimácie nie je, podľa názoru okresného súdu, vadou žaloby a preto súd nebol povinný vyzvať žalobkyňu na jej odstránenie. Len žalobca je oprávnený uviesť subjekt, od ktorého sa bude domáhať svojho nároku. Súd je povinný voľbu žalobcu akceptovať a následne len skúmať či žalovaný, ktorý je v žalobe označený, má alebo nemá byť zaviazaný na plnenie, ktorého sa žalobca domáha. Hoci žalovaná bola v prvoinštančnom konaní úspešná súd prvej inštancie jej nepriznal nárok na náhradu trov konania preto, lebo si takýto nárok neuplatnila a z obsahu spisu jej žiadne trovy nevyplynuli.

2. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobkyne rozsudkom sp. zn. 14Co/241/2018 z 27. apríla 2021 napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil. Žalovanej proti žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Uviedol, že skutočnosť, resp. okolnosti, ktoré vyšli v priebehu konania najavo, súd prvej inštancie náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu aj ich náležite vyhodnotil a následne dospel k správne mu záveru o nedostatku pasívnej vecnej legítimácie žalovanej. Odvolací súd na doplnenie dôvodov rozsudku súdu prvej inštancie uviedol, že v civilnom sporovom konaní sa rozlišuje procesná legítimácia a vecná legítimácia. Procesnou legítimáciou rozumieme oprávnenie byť stranou v spore. Vecnou legítimáciou rozumieme z hmotného práva vyplývajúci stav svedčiaci o tom, kto je nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti v konkrétnom prípade. Či je strana vecne legítimovaná buď aktívne (na strane žalobcu) alebo pasívne (na strane žalovaného) ukáže sa v konečnom vecnom súdnom rozhodnutí. Nedostatok vecnej legítimácie znamená, že strana nebola nositeľom práva, o ktoré išlo v konkrétnom konaní. Vecná legítimácia má význam v každom sporovom konaní. V danom prípade v úvahách súdu prvej inštancie, ktoré ho viedli k zamietnutiu žaloby, odvolací súd nezistil žiadne pochybenie. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. Žalovaná bola v odvolacom konaní úspešná a preto jej odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodňovala nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom v otázke nedostatku pasívnej vecnej legítimácie na strane žalovanej, v spojitosti s tým v zrozumiteľnosti jej označení v žalobe (a to vzhľadom na obsah spisu), ktorá už v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu bola riešená (viď najmä rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/73/2015 resp. aj sp. zn. 4Cdo/143/2006). V podrobnostiach dovolateľka vyslovila presvedčenie, že už súd prvej inštancie mal určité pochybnosti ohľadom označenia žalovanej, v ktorom smere žalobkyňa poukázala chronologicky na procesný postup okresného súdu v konaní, ako aj na vyjadrenie svojho právneho zástupcu, ktorý na otázku súdu „koho chcel žalovať“ uviedol, že Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, teda subjekt s ktorým uzatvoril zmluvu. Keďže v danom prípade bolo označenie žalovanej vo vecnom (logickom) rozpore s tým, ako žalobkyňa vymedzila rozhodujúce skutkové okolnosti, resp. ako z hľadiska skutkového odôvodnila svoj návrh, súd prvej inštancie mal postupovať podľa § 129 CSP a vyzvať žalobkyňu na odstránenie nejasností v označení žalovanej. K takémuto postupu súd prvej inštancie podľa dovolateľky „nabádal“ aj odvolací súd vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom uznesení sp. zn. 8Co/349/2016 z 28. februára 2017, ktorým okresnému súdu vytkol, že „nesprávne posúdil podanie žalobcu ako návrh na zmenu účastníka konania na strane žalovaného, keďže z obsahu podania bolo zrejmé, že žalobca mienil len upresniť označenie žalovaného, čo v závere svojho podania výslovne aj uviedol“. Pokiaľ by sa súd prvej inštancie podrobne oboznámil s rozhodnutím najvyššieho súdu na ktoré poukazovala žalobkyňa (sp. zn. 3Cdo/73/2015) nerozhodol by tak ako rozhodol, ale postupoval by v zmysle § 129 CSP. Z uvedených dôvodov žalobkyňa dovolací súd žiadala, aby zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu označila dovolanie podané žalobkyňou za nedôvodné a dovolaciemu súdu navrhla, aby ho odmietol resp. zamietol. Stotožnila sa s právnym posúdením veci, procesným postupom ako aj odôvodnením rozhodnutí súdov nižších inštancií. Bližšie uviedla, že v danom prípade žalobkyňa za žalovaného označila „Slovenskú republiku zastúpenú Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky“ teda subjekt, ktorý z uplatňovaného nároku nie je pasívne vecne legítimovaný, ale je spôsobilý byť stranou sporu civilného procesu; nešlo o nesprávne označenie alebo nezrozumiteľné podanie, ktoré by predstavovalo vadu podania ako to tvrdí žalobkyňa. V takomto prípade musí súd žalobu zamietnuť (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/500/2014 z 24. marca 2015). Odkaz žalobkyne na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/73/2015 je podľa názoru žalovanej nenáležitý, lebo sa netýka obdobnej veci.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné; v dôsledku jeho účinku zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, 2 a § 450 CSP).

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Namietaná právna otázka môže vyplynúť z textu dovolania a nemusí byť formálne vymedzená v jeho konkrétnej časti. Dovolací súd sa má pokúsiť autenticky porozumieť dovolateľovi - jeho textu ako celku, ale na druhej strane nedotvárať vec na úkor procesnej protistrany. Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať“, čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky (I. ÚS 336/2019, IV. 443/2020).

10. V prejednávanej veci žalobkyňa prípustnosť svojho dovolania formálne vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Aj napriek absencii exaktného označenia právnej otázky dovolateľkou (a rovnako tak aj citácie konkrétneho zákonného ustanovenia), hľadaním obsahu spornej právnej otázky z textu dovolania ako celku (§ 124 ods. 1 CSP) bolo možné vyvodiť, že dovolateľkou primárne namietaná právna otázka, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorú dovolací súd nesprávne právne posúdil, čím sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/73/2015) spočíva v tom, „či označenie žalovanej ako Slovenská republika, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky v okolnostiach danej veci bolo vadou žaloby podmieňujúcou postup súdu podľa § 129 CSP resp. či takto označený subjekt možno bez ďalšieho považovať za dostatočne určito a jasne identifikovaný pre riadny postup v konaní“. Ide teda

o uplatnený dovolací dôvod podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

11. V danom prípade teda z obsahu dovolania bola zrejماً právna otázka, pri riešení ktorej sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (s poukazom najmä na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/73/2015). Najvyšší súd preto skúmal, či dovolanie žalobkyne je v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP prípustné.

12. Pojem „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ definuje judikát R 71/2018, v zmysle ktorého patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu však z povahy zákonnej podmienky nepatria rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky.

13. Dovolateľka ohľadne odklonu odvolacieho súdu od rozhodnutia dovolacieho súdu argumentovala rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/73/2015 z 18. mája 2016, v ktorom konaní navrhovateľ v návrhu označil odporcu nasledovne: „Slovenská republika, Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava, IČO: 30845572“. Najvyšší súd konštatoval, že pri takomto označení je opodstatnený názor, podľa ktorého na oboch procesných stranách bol len jeden subjekt (navrhovateľ - odporca). Označenie odporcu ako „Slovenská republika, Ministerstvo obrany Slovenskej republiky“ nemožno považovať za nesprávne (vadné) označenie účastníka konania, proti ktorému smeruje navrhovateľov návrh. Takéto (inak náležité) označenie odporcu (ak by ním bol štát) nemalo z pohľadu dovolacieho konania kľúčový význam. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu malo určujúci význam to, že takéto označenie odporcu bolo vo vecnom (logickom) rozpore s tým, ako navrhovateľ vymedzil rozhodujúce skutkové okolnosti, resp. ako z hľadiska skutkového odôvodnil svoj návrh. V uvedenom smere dovolací súd v konkrétnostiach poukazoval na obsah návrhu a pripojené dôkazy. Výkladom obsahu návrhu nebolo možné dospieť k inému záveru, iba tomu, že navrhovateľ sa podaným návrhom domáha požadovaného určenia voči svojmu zamestnávateľovi. Inými slovami, navrhovateľ tak, ako skutkovo vymedzoval opodstatnenosť svojho návrhu, nemohol pod odporcom myslieť nikoho iného, len svojho zamestnávateľa - Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. Z uvedeného nepochybne vyplynul zjavný vnútorný rozpor návrhu (v pôvodnom znení). Na jednej strane totiž skutkové vymedzenie návrhu nasvedčovalo tomu, že návrh smeruje proti navrhovateľovmu zamestnávateľovi, čomu zodpovedal aj petit požadujúci určenie neplatnosti úkonu zamestnávateľa, na druhej strane ale označenie odporcu tomu nezodpovedalo - návrh nesmeroval proti zamestnávateľovi (ktorého mal navrhovateľ zreteľne na mysli), ale proti odlišnému subjektu. Uvedený vnútorný logický nesúlad mal za následok nezrozumiteľnosť návrhu. Postup súdu prvého stupňa podľa § 43 ods. 1 O.s.p. (aktuálne § 129 CSP - pozn. dovolacieho súdu) bol preto správny. Pokiaľ navrhovateľ na výzvu súd odstránil uvedený vnútorný rozpor návrhu tým, že za zamestnávateľa, proti ktorému smeroval jeho návrh, označil Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, bolo v ďalšom potrebné vychádzať z toho, že určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru sa domáhal proti pasívne legitimovanému subjektu. Najvyšší súd vzal pri rozhodovaní na zreteľ aj časť dôvodovej správy k zákonu č. 273/2007 Z.z., v ktorej sa uvádza, že „od konania v mene štátu niektorou zložkou štátu na súde podľa § 21 ods. 1 treba odlišovať stav, keď nie štát, ale priamo zložka podľa osobitného predpisu je účastníkom konania. V uvedených prípadoch bude vecne legitimovanou osobou a účastníkom konania samotná zložka štátu. Označenie štátu popri zložke štátu v týchto prípadoch je nadbytočné. Odmietnutiu spravodlivosti

(denegatio iustitiae) by sa však rovnal stav, ak by súd z takéhoto nadbytočného označenia štátu popri vecne legitimovanej právnickej osobe - príslušnej zložke štátu, žalobu zamietol (pre nedostatok vecnej legitimácie)“.

14. Dovolací súd po preskúmaní dovolania dospel k záveru, že konajúce súdy nižších inštancií otázku identifikácie pasívne vecne legitimovaného subjektu neposúdili správne, navyiac sa ani po zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu (viď bod 14.2) nevysporiadali riadne so závermi tohto rozhodnutia a s existujúcou judikatúrou dovolacieho súdu, na ktorú boli žalobkyňou upozornení a svoj odklon od nej vôbec argumentačne nevysvetlili.

14.1. Z obsahu podanej žaloby a pripojených dôkazov (č.l. 4 a nasl. spisu) vyplýva, že žalobkyňa poukazuje na uzatvorenú zmluvu o dielo s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, stretnutia s ministrom vnútra, „výhovorky kto je zodpovedný za úhradu“ (viď pripojená korešpondencia). Zo zápisnice o pojednávaní z 19. októbra 2015 (č.l. 85 a nasl.) vyplýva, že po vznesení námietky nedostatku pasívnej vecnej legitimácie na otázku súdu žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedla, že chcela žalovať subjekt, ktorý s ňou uzatvoril zmluvu.

14.2. Z obsahu spisu dovolací súd ďalej zistil, že žalobkyňa vzhľadom na námietku žalovanej o nedostatku jej pasívnej vecnej legitimácie v konaní doručila súdu písomné podanie dňa 02. novembra 2015 (č.l. 98 a nasl. spisu), v ktorom v prvom rade poukázala na to, že v žalobe nie je žalovaná uvedená ako žalovaná „Slovenská republika zast. Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky (ako to mylne uvádza okresný súd), ale Slovenská republika, Ministerstvo vnútra SR“. Nie je jej preto známe, na základe čoho súd používa označenie žalovanej ako „Slovenská republika zast. Ministerstvom vnútra SR“. Ďalej uviedla, že v danom prípade bude vecne legitimovanou osobu a účastníkom konania samotná zložka štátu, a to „Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky“. Vyslovila názor, že spôsob označenia žalovanej v žalobe mohol vyvolať určité nejasnosti, ale nemôže vzbudzovať pochybnosti o tom, koho mala v úmysle žalovať. Z uvedeného identifikačného čísla, označenia sídla a obsahu spisu, sa dá bez pochyb určiť, že chcela žalovať „Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky“, s ktorým subjektom žiadala, aby súd pokračoval v konaní a nebral zreteľ na nadbytočné označenie štátu a jej vyjadrenie poňal ako upresnenie označenia žalovanej.

14.3. Z dôvodov uvedených v bode 14.1. a 14.2. tohto rozhodnutia senát odvolacieho súdu - Krajského súdu v Bratislave 8Co v rozhodnutí sp. zn. 8Co 349/2016 z 28. februára 2017 dospel k záveru, že súd prvej inštancie nesprávne podanie žalobkyne posúdil podľa obsahu ako návrh na zámenu účastníka konania na strane žalovaného v zmysle § 92 ods. 4 O.s.p., keď z obsahu podania je zrejmé, že žalobkyňa ním mienila len upresniť označenie žalovanej, čo v závere podania aj výslovne uviedla; preto nebol dôvod na vydanie napadnutého uznesenia, ktorým súd prvej inštancie zamietol návrh žalobkyne na zámenu účastníka konania na strane žalovanej a vzhľadom na to bolo napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie nadbytočné. Vzhľadom na obsah podania žalobkyne, bolo v ďalšom konaní potrebné posúdiť, či označenie žalovanej uvedené v žalobe, je dostatočné, určité a zrozumiteľné, a či možno takéto označenie upresniť spôsobom uvedeným žalobkyňou v predmetnom podaní, a teda či ide o vadu žaloby v časti označenia žalovaného.

15. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) výklad a používanie § 43 ods. 1 a 2 O.s.p. (aktuálne § 129 CSP) musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Všeobecný súd musí vykladať a používať citované ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Interpretáciou a používaním tohto ustanovenia nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že všeobecné súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.). Občianske súdne konanie sa musí v každom jednotlivom prípade stať zárukou zákonnosti a slúžiť na jej upevňovanie a rozvíjanie (§ 3 O.s.p.). Prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú oporu v zákone, ktoré idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam

pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu (porovnaj napríklad II. ÚS 154/08 a I. ÚS 361/2010).

16. Výkladom obsahu žaloby preto z dôvodov vyššie uvedených dôvodov nie je možné v preskúmvanej veci dospieť k inému záveru, iba tomu, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáha požadovaného plnenia voči svojmu zmluvnému partnerovi, a to Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky. Vnútorný vyššie popísaný logický nesúlad žaloby mal za následok jej nezrozumiteľnosť, čo podmieňovalo postup súdu prvej inštancie podľa § 129 CSP, na čo aj správne senát 8Co Krajského súdu v Bratislave poukázal.

17. Vzhľadom k doposiaľ uvedenému dovolací súd uzatvára, že odvolací súd/súd prvej inštancie sa pri posudzovaní uplatneného nároku žalobkyne odchyľil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri právnom posúdení otázky pasívnej legitimácie subjektu, proti ktorému smerovala žaloba žalobkyne. Pôvodné označenie žalovanej malo len formálny nedostatok, a to nezrozumiteľnosť a preto napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

18. Vzhľadom na opodstatnenosť námietky dovolateľky, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu sa riešením predmetnej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobkyne je nielen prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, ale aj dôvodné (§ 432 ods. 2 CSP), a teda je potrebné napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP). Keďže nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd zrušil aj rozhodnutie súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 2 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

19. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.